

To help personalize content, tailor and measure ads, and provide a safer experience, we use cookies. By clicking or navigating the site, you agree to allow our collection of information on and off Facebook through cookies. Learn more, including about available controls: [Cookies Policy](#)

Ei. pašto adresas arba telefono numeris Slaptažodis

Pamiršote prisijungimo vardą?

Rokiškio krašto muziejus
Sausis 12 d.

Ignotas Tyzenhauzas. Gimė 1760 m., mirė 1822 metais. LDK kariuomenės generolas majoras, LDK Pėsčiosios gvardijos regimento šefas. 1782 m. tapo Švento Stanislovo ordino kavaleriumi. 1792 m. apdovanotas Baltojo erelio ordinu. 1792 m. Targovicos konfederacijos veikėjas, nuo 1793 m. LDK generalinės konfederacijos Lydos pavieto tarėjas. 1794 m. Kosciūškos sukilimo dalyvis. Areštuotas okupacinės Rusijos Imperijos valdžios, kalintas iki 1795 metų. 1801 m. Rokiškio dvaro rūmų statytojas. 1812 m. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikinosios komisijos narys, Pasalio seniūnas.

Rokiškį valdant I. Tyzenhauzui Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Europoje vyko kardinalūs pokyčiai, kurie lėmė valstybių ir monarchijų žlugimus. Skaudus likimas išūko ir mūsų valstybę. Tačiau gyvenimas nenutrūko. Tyzenhauzai visada rūpinosi ir rėmė šalies kultūrinį gyvenimą, politines ir ekonomines naujoves.

I. Tyzenhauzo planuose buvo Rokiškyje sukurti Tyzenhauzų giminės rezidenciją, savotišką kultūrinį centrą. Dar 1785 m. iš Gardino į Rokiškį buvo atkeita ankstyviausia Lietuvoje žinoma A. Tyzenhauzo įkurta privati muzikos mokykla. Deja apie ją daugiau žinių neišliko. Be to, I. Tyzenhauzas savo namuose buvo įsteigęs teatro draugiją. Vaidinimus rengė jo sūnūs ir dukterys bei kiti kilmingi ponai ir ponios.

Įdomus faktas, kad I. Tyzenhauzas palaikė Targovicos ir vėliau Generalinės konfederacijos idėjas, nukreiptas prieš 1791 m. gegužės 3-osios Konstitucijos ir Ketverių Metų Seimo reformas, o vėliau tapo 1794 m. sukilimo, kurio tikslas buvo priešintis Generalinės konfederacijos veiklai ir Rusijos okupacijai, dalyviu. 1812 m. buvo paskirtas Napoleono administracijos Lietuvos laikinosios komisijos nariu ir pasirašė atsišaukimą, kviečiantį sukilti Rusijos pavaldinius Lenkus.

Lietuvių English (US) Русский Español Portuguese (Brasil)

Privatumas · Sąlygos · Reklama · AdChoices · Stapukai · Daugiau · Facebook © 2017

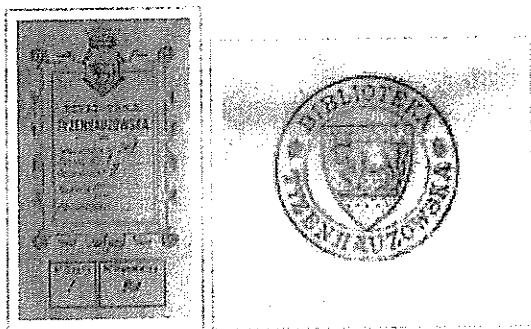

J. Piszka. Portret Ignacego Tyzenhauza, szefa gwardii lit.

21 patinka 3 pasidalino

Rokiškio dvaras per visą savo gyvavimo istoriją turėjo daug savininkų. Nuo XVI a. beveik 200 metų dvarą valdė Krošinskių giminė, tačiau labiausiai Rokiškis ir dvaras suklestėjo XVIII a. pabaigoje, kai dvaro savininku tapo Ignotas Tyzenhauzas. Jis atnaujino dvarą, įsakė pastatyti naujus klasicizmo stiliaus dvaro rūmus, o jų šonuose – akmens mūro oficinas bei kitus pastatus. Tuo metu buvo apsodintas parkas, iškasti tvenkiniai, pertvarkyta Rokiškio senamiesčio aikštė.

Tyzenhauzai

Tyzenhauzai (*Tiesenhausen, Tysenhausenhaus*) – Livonijos, LDK, Lietuvos didikų giminė. Giminės herbas – Buivolos.

Tyzenhauzai kilę iš Šlėzvingo-Holšteino žemės. XII a. pab. su Kalavijuočių ordino riteriais apsigyveno dabartinės Rygos apylinkėse, XIII a. pr. – ir Rygoje. Nuo 1237 m. užėmė aukštas pareigas Livonijos ordino administracijoje. Dalis Tyzenhauzų tapo LDK valdiniais, gavo žemių ir tapo didikais (1561 m.). XVII a. pr. vienos Tyzenhauzų šakos atstovai ėmė tarnauti ATR valdovui Zigmantui Vazai, dalyvavo ATR karuose su švedais. Pasibaigus karui, dalis Tyzenhauzų ėmė tarnauti švedams. Jie gavo baronų, vėliau grafų titulus. XIX a. kai kurie Tyzenhauzai užėmė aukštas politines ir karines pareigas Rusijoje. Apsigyvenę LDK, Lietuvoje Tyzenhauzai įgijo valdų Lydoje, Pastovyse, Kamajuose, Dvarčionyse, Pabradėje, Rokiškyje, Salose, Skiemonyse, Vepriuose ir kitur.

Žymesni giminės asmenys:

- **Tyzenhauzas** Gotardas Jonas (m. 1669) – katalikų bažnyčios veikėjas, Smolensko vyskupas.
- **Tyzenhauzas** Steponas (m. 1708) – nuo 1689 m. Naugarduko raštininkas.
- **Tyzenhauzas** Steponas Jonas (m. 1730) 1699-1714 m. Lietuvos didžiojo kunigaikščio kanceliarijos raštininkas, 1714-1730 m. – Mstislavlio vaivada.
- **Tyzenhauzas** Ignotas (1760-1822 m.) – LDK kariuomenės generolas majoras. 1801 m. Rokiškyje pastatė naujus dvaro rūmus. 1782 m. apdovanotas šv. Stanislovo, 1792 m. – Baltojo erelio ordiniais. Jo sūnus – Konstantinas Tyzenhauzas.
- **Tyzenhauzas** Antanas (1733-1785 m.) – Gardino ir Šiaulių ekonomijų valdytojas, LDK rūmų išdininkas. Labiausiai pagarsėjo pramonės kūrimu ir organizavimu Lietuvoje.
- **Šuazel-Gufjė-Tyzenhauzaitė** Sofija (1790-1878 m.) – pirmoji Lietuvos moteris rašytoja.
- **Tyzenhauzaitė-Pšeздеckienė** Marija (1827-1890 m.) – tapytoja ir filantropė.
- **Tyzenhauzas** Reinoldas (1830-1880 m.) – muzikos mokyklos Rokiškyje steigėjas.

Tyzenhauzų biblioteka turėjo keletą knygos ženklų: XIX a. sukurtus ekslibrį ir antspaudą. Prie ekslibrio vartota lipdė – dviejų stačiakampių rėmelių su įrašais viduje – spintos ir inventoriniais numeriais.

Šaltiniai

Čaplinskas A. R. *Vilniaus atminimo knyga: mieste įamžintos asmenybės.*–Vilnius,2011.–P. 425.

Kisarauskas V. *Lietuvos knygos ženklai, 1518-1918.*- Vilnius, 1984, p. 130-131.

Lietuvių enciklopedija. – Boston, 1964. – T. 31, p. 261-264.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius, 2013. – T. 23, p. 814-815.

Tipas:

- [Asmenu dokumentų proveniencijos – Antspaudai](#)
- [Asmenu dokumentų proveniencijos – Ekslibrisai](#)

© Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2009

Ignotas Tyzenhauzas.

Iliustracija pagal W.Lesseur miniatiūrą iš Gabrielės Gunterytės-Puzinienės knygos "W Wilnie i w dworach Litewskich".

